ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/22/3021

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	09.02.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	30.12.2022
Teabevaldaja	Viljandi Linnavalitsus aadress: Linnu tn 2, 71020 Viljandi e-posti aadress: viljandi@viljandi.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxxxxx@xxxxxxxxxxx.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 2 ja 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 751 lõike 4 alusel

1) teen otsuse rahuldada vaie täielikult;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 24.11.2022 esitatud teabenõue,
b) väljastada soovitud teave ulatuses, mis ei sisalda juurdepääsupiiranguga teavet,
c) väljastamata jäetud teabe osas põhjendada keeldumist;
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 20.02.2023;
4) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile AvTS § 51 lõike 3 alusel:

Sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 24.11.2022 esitas vaide esitaja Viljandi Linnavalitsusele teabenõude, milles palus väljastada koopiad Viljandi mittetulundusühingute 2021. aasta taotluste hindamislehtedest selliselt, et on näha hindaja nimi ja tema poolt antud hinded.
2. Viljandi Linnavalitsus keeldus 01.12.2022 vastuskirjaga teabenõude täitmisest, sest soovitud hindamislehed on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.
3. Vaide esitaja sellega ei nõustunud ning esitas 30.12.2022 vaide Andmekaitse Inspektsioonile.
4. 04.01.2023 tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.
5. Teabevaldaja vastas inspektsiooni järelepärimisele 16.01.2023.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue

1. Tunnistada täielikult seadusevastaseks ja kehtetuks Viljandi Linnavalitsuse poolne (Viljandi Linnavalitsuse 1. detsembris 2022.aasta kirjas nr13-6/22/4615-1 sisalduv) minu teabenõude täitmisest keeldumine;
2. Kohustada Viljandi Linnavalitsust täitma minu teabenõuet ja väljastama mulle tegevustoetuste hindamislehed koos nimeliste andmetega, et oleks näha, kuidas iga hindajast Viljandi Linnavalitsuse liige taotlustele punkte andis.

Vaide põhjendused

Viljandi linnas reguleerib mittetulundusühingute tegevustoetuste taotlemist, taotluste hindamist ja toetuste eraldamist „Viljandi linna eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetamise kord“ (kord). Kuni 07.11.2022 kehtinud korra § 8 lõikes 3 oli sätestatud, et taotluste rahuldamine toimub üldjuhul linnavalitsuse liikmete individuaalselt antud koondhinnete paremusjärjestuse alusel ja arvestades linnavalitsuse liikmete individuaalsete toetussummade ettepanekute keskmist, mille põhjal teeb linnavalitsus iga taotluse kohta kaalutletud otsuse.

Teabenõudja pöördus Viljandi Linnavalitsuse poole teabenõudega väljastada talle ülalnimetatud korras sätestatud linnavalitsuse liikmete individuaalsed hindamislehed 2022. a tegevustoetuste otsustamisel.

Viljandi Linnavalitsus keeldus teabenõude täitmisest põhjendusega, et soovitud hindamislehed on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks avaliku teabe seaduse § 35 lg 2 p 3 alusel, mille kohaselt riigi- või kohaliku omavalitsuse juht võib asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistada põhjendatud juhtudel asutuse siseselt adresseeritud dokumendid.

Vastuskirjas teabenõudjale põhjendas Viljandi Linnavalitsus hindmislehtede tunnistamist asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud tarbeks sellega, et „korra § 8 lõike 3 alusel toimus taotluste rahuldamine üldjuhul linnavalitsuse liikmete individuaalselt antud koondhinnete paremusjärjestuse alusel ja arvestades linnavalitsuse liikmete individuaalsete toetussummade ettepanekute keskmist, mille põhjal tegi linnavalitsus iga taotluse kohta kaalutletud otsuse. Seega võis lõpptulemus sageli erinev olla hindamistabelis kokkuvõtteks olevatest punktidest ning erinev võis olla ka iga inimese hindamispunktidest.“

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Andmekaitse Inspektsioonile 16.01.2022 saadetud vastuses järelepärimisele selgitas Viljandi Linnavalitsus, et „antud juhul on tegemist ettevalmistavate asutusesiseste dokumentidega, mida ei registreerita. Hindamisprotsessis on lõpptulemus sageli erinev hindamistabelis kokkuvõtteks olevatest punktidest ning erinev kindlasti ka iga inimese hindamispunktidest. Seetõttu võib ka eraldatav summa erineda tabelis toodust. See on linnavalitsuse konsensuslik otsus, kus linnavalitsuse liikmed saavutavad kokkuleppe.“
Seetõttu otsustati tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks Viljandi Linnavalitsuse 12.12.2021 korralduse nr 77 „2022. aasta tegevustoetuste määramine“ vastuvõtmise ja otsustamise aluseks olnud töömaterjalid (linnavalitsuse liikmete poolt täidetud hindamislehed kujul, kus on tuvastatav, kes linnavalitsuse liikmetest kuidas hääletas).“

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja märkis 30.12.2022 vaides, et Viljandi Linnavalitsus keeldus tema 24.11.2022 esitatud teabenõuet täitmast. Seega on vaide esemeks teabenõude täitmata jätmine. Teabenõuete täitmist vaidemenetluses kontrollib inspektsioon.

Viljandi Linnavalitsus teabevaldajana
AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Kõnealused hindamislehed on avalik teave seeläbi, et need on loodud avalikke ülesandeid täites ning Viljandi Linnavalitsus valdab (omab) küsitud teavet. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

AvTS § 5 lg 1 p 1 kohaselt on teabevaldajateks avaliku teabe seaduse mõistes riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused. Seega on Viljandi Linnavalitsus teabevaldaja avaliku teabe seaduse mõttes ning AvTS § 9 kohaselt teabevaldajana kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras, sh tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldaja üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

Juurdepääs avalikule teabele
AvTS § 1 sätestab selle seaduse eesmärgi, milleks on tagada avalikule teabele avalikkuse ja igaühe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud

ühiskonna põhimõtetest ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.

AvTS § 3 lõike 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes. Kõnealuse paragrahvi lg 2 p 3 sätestab, et kohaliku omavalitsuse asutuse juht võib asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistada põhjendatud juhtudel asutusesiseselt adresseeritud dokumendid. Antud juhul on seda tehtud. Eeltoodust tulenevalt kui dokument sisaldab teavet, mis on seaduse kohaselt juurdepääsupiiranguga, tuleb dokumendile ka vastav piirang kehtestada. Kui dokument sisaldab piiranguga teavet ning dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang, siis ei tähenda see seda, et teabenõude korral sellist dokumenti üldse ei väljastata. Teabenõude korral tuleb **piiranguga teave kinni katta või muuta muul viisil loetamatuks ja väljastada dokument osas, millele piirangud ei laiene**. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 2, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Seega tuleb enne teabenõude täitmist hinnata, mis konkreetses dokumendis on piiranguga teave ja millises ulatuses on võimalik dokumenti väljastada.

Ka Riigikohus on toonud välja, et andmekandja võib sisaldada samaaegselt nii juurdepääsupiirangutega teavet kui ka teavet, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemist, siis AvTS § 38 lg-st 2 tulenevalt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti (RKHKo nr 3-3-1-57-03 p 20).

Teabevaldaja peab alati valima teabe avalikkusele kättesaadavaks tegemise, kui ei esine reaalselt põhjendatud vajadust juurdepääsetavust mingis osas piirata, ning ka sel juhul tuleb eelistada osaliselt kättesaadavaks tegemist täielikule piiramisele. Antud juhul on jäetud hindamislehtedel olev teave AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel juurdepääsupiiranguga teabeks tunnistamise tõttu kogu ulatuses väljastamata.

Kokkuvõte
Eeltoodust tulenevalt ei olnud Viljandi Linnavalitsusel õiguspärane keelduda teabenõudja poolt soovitud hindamislehtede väljastamisest. Seega rahuldan vaide ning teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse vaadata uuesti läbi esitaja 24.11.2022 teabenõue ja väljastada soovitud teave ulatuses, millele ei kehti juurdepääsupiiranguid. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist lisaks ka põhjendada.

/allkirjastatud digitaalselt/
Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel

Lisa: Viljandi Linnavalitsuse vastus 16.01.2022 nr 13-6/22/4615